

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2456
Izhaja razen nedelja in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Redukcija plač na Češkoslovaškem

JE POSTALA OS VSE NOTRANJE POLITIKE.

Bratsko Češkoslovaško muči že več tednov pereče vprašanje, ki se pa sedaj naglo bliža končni odločitvi, to je vprašanje znižanja plač državnih uradnikov in nameščencev. Kakor druge, zlasti srednjeevropske države, tako je tudi Češkoslovaško močno oslabila sedanja gospodarska kriza. Izvoz pada, trgovina in industrija zastajata in davčna moč ni več tako velika, da bi mogla vzdržati ravnotežje proračuna. Vlada, ki je trdno odločena braniti krono pred padcem in ki se bori zlasti proti inflaciji, skuša storiti vse, da bi uravnotežila državni proračun. V ta namen je storila že veliko, a manjka ji pri vsem silnem naporu še vedno preko 150 milijonov češkoslovaških kron. Zaradi tega je sklenila — kakor mnoge druge države — zvaliti to breme na državne uradnike in nameščence. Ta sklep je seveda vzbudil pri prizadetih veliko nezadovoljnost, ki se je posredno lotilo tudi političnih strank. Nobena noče sedaj prevzeti pred državnimi uradniki in nameščenci ter ostalo javnostjo odgovornosti za to nepopularno dejanje. Mogoče je celo, da povzroči redukcija plač vladno krizo in pripravi tla za novo uradniško vlado.

Na čelu protiredukcijskega pokreta stoje češki in nemški socialni demokrati. Kluba obeh strank sta pretekli teden zborovala in sklenila nastopiti z vsemi silami proti nameri vlade. Pa tudi sam minister Meissner je izročil kluboma obvestilo, da je pri ministrskem svetu protestiral proti sklepu. Socialni demokrati zahtevajo od vlade, da objavi namesto redukcije prejemkov državnih uradnikov in nameščencev program svojega dela za odpravo ali vsaj zmanjšanje plač državnih delavcev. Posebno pa zahtevajo od vlade izdajo zakona o kartelih, stanovanjskem vprašanju in javnih delih, ki se morajo povečati. V ta namen zahtevajo tudi čimskorajšnje sklicanje parlamenta. Pa tudi druge stranke, kolikor se da so, diti po pisavi njihovih glasilo, niso naložene redukciji plač. Nekateri listi se sicer načeloma strinjajo z načrtom finančnega ministra glede tega problema, naglašajo pa, da namera vlade, če se izvede, ne bo rodila zaželenih posledic — znižanja cen življenjskih potrebščin in drugih potrebnih predmetov in blag. Na-

glašajo nasprotno, da se bo z redukcijami plač odtegnil denar še bolj iz javnega prometa, kakor se je že doslej in bo zato kriza postala še večja in usodnejša. Teh 150 milijonov češkoslovaških kron bo manjkalo povsod.

Ob tej priliki se bavijo listi tudi s posledicami redukcij uradniških in nameščenskih prejemkov v drugih državah, zlasti na Poljskem. Kakor je znano, je tudi republika Poljska znižala v začetku letošnjega leta plače svojih državnih uslužbencev, a že po nekaj mesecih so gospodarski strokovnjaki ugotovili, da je ta odredba javno gospodarsko življenje samo še bolj oslabila. Država je imela res manj izdatkov, a tudi manj dohodkov, ker je bila radi tega prizadeta agrarna produkcija, industrija, obrt in trgovina. Če so pa bile posledice na Poljskem in drugod take, potem tudi na Češkoslovaškem ne morejo biti prav nič drugačne. Nekateri listi vendar niso načeloma proti redukciji, temveč zahtevajo le, da se znižajo pretežno le dohodki visokih državnih funkcionarjev, ki niso v nobenem pravičnem razmerju z dohodki srednjih in posebno nižjih uradnikov in nameščencev. Mimo tega očitajo tem visokim funkcionarjem, da so postali nekakšna država v državi.

Skoraj ves tisk pa priznava soglasno, da je uradniški aparat predrag, a vse restrikcije se morajo izvesti skrajno previdno in stopnjeno, da se ne pokvari in zmede funkcioniranje državnega upravnega aparata. Redukcije ne bi smele v nobenem primeru preseči 10 odstotkov, invalidnine bo morale ostati nedotaknjene in prav tako tudi plače onih uradnikov in nameščencev, ki zaslužijo na leto samo do 12.000 češkoslovaških kron. Tako je torej postalo to vprašanje os, okoli katere se suče vsa češkoslovaška notranja politika, in če nam bodo telefoni javili krizo praške vlade, potem bo vzrok redukcija plač. Mogoče pa je še vedno, da se bo naša kakršna koli kompromisna solucija, ki bo omogočila uravnoteženje državnega proračuna tako, da državni uradniki in nameščenci, ki itak niso dobro plačani, ne bodo preveč prizadeti. To bodo pokazali prihodni dnevi, kajti končna odločitev se ne bo dala več dolgo odgajati in zavlačevati.

Borba Indije za svobodo

KER JE ANGLEŠKA VLADA ODOBRIŁA SPORAZUM, JE GANDHI NEHAL STRADATI. ATENTAT V ČITAGONGU.

POONA, 27. septembra. Gandhi je bil v trenutku, ko mu je bila sporočena vest, da je angleška vlada odobrila sporazum, že tako slab, da so ga morali podpirati pri vstajanju. Takoj nato je pričel s svojo okolico vred moliti in je prenehal stradati. Najprej je popil nekaj požirkov limonade.

KALKUTA, 27. septembra. Predsinočnim je bil izvršen proti evropskemu klubu v Čitagongu, v času, ko je bil v klubovih prostorih ples, strašen bombni atentat. Dve ženski sta bili ubiti, osem

Evropejcev pa je bilo težje ranjenih. V splošni paniki se je napadalcem posrečilo pobegniti. Edini uspeh policije pri zasledovanju je bil, da je ustrelila enega atentatorjev. Pri natančni preiskavi trupla se je ugotovilo, da je bila atentator neka, v moškega preoblečena indijska dilakinja, ki so jo oblasti že dalje časa iskale zaradi nekega drugega umora. Policija je uvedla preiskavo in odredila glede evropskega prebivalstva obsežne varnostne mere.

parada, pri kateri je sodelovalo več tisoč oseb. Po novi ustavi je službeni jezik katalonščina. Dežela ima popolno samoupravo. Španska ima le še pravico sklepanja raznih pogodb z drugimi državami in pa intervencije v primeru nemirov za odcepitev Katalonije od Španske. Razen tega pa ima Španska še nekaj manjših pravil pri nabiranju davkov.

Avtonomija Katalonije

BARCELONA, 27. septembra. S preteklo nedeljo je postala Katalonija avtonomna država v notranjosti španske republike. Ta dogodek so proslavili vsa mesta z velikimi svečanostmi. Na oknih in balkonih hiš in volašnic v Barceloni se je vilo več tisoč novih katalonskih zastav. V Barceloni je bila velika voljaška

Močan potres na Balkanu

SINOČI STA PRETRESLA JUŽNI DEL BALKANA DVA MOČNA POTRESNA SUNKI. KATASTROFALEN OBSEG V JUŽNI SRBIJI IN BOLGARIJI.

BEOGRAD, 27. septembra. Potres, katerega je zaznamovala sinoči med 20. in 22. uro tukajšnja selsmografska postaja, v daljavi okoli 400 km proti jugu, so čutili tudi v Skoplju, Prilepu, Velesu in drugod. Najtežje so prizadeti kraji Valandovo, Demir Kaplja, Strumica in Gjevgelija ter dalje Novo selo in del strumiškega okraja. S tem potresom je nastala nova faza seismološke stabilnosti v tem ozemlju, ki je bilo, kakor znano, meseca marca lani katastrofalno prizadeto. Potres je že v nedeljo najavilo podzemsko bobnenje v dolini reke Strumice.

SOFIJA, 27. septembra. Sinoči okoli 20. ure se je čutil po vsej Bolgariji močan potres. Podrobnosti o nastali škodi še niso znane, dejstvo, da so ponekod prekinjene telefonske in brzojavne zveze, pa dokazuje, da je zavzel potres ponekod katastrofalen obseg.

LJUBLJANA, 27. septembra. Tukajšnja potresna opazovalnica je zaznamovala sinoči ob 19.22 in 21.29 dva kratka potresna sunka, prvega v oddaljenosti okoli 1310 km, drugega pa v oddaljenosti okoli 1600 km.

Akcijska narodnih socialistov

BOJ HUGENBERGOVIM NACIONALISTOM. AGRARNA REFORMA V MECKLENBURG-SCHWERINU.

PARIZ, 27. septembra. Iz Berlina poročajo: Hitlerjevci so uvedli besno propagando proti Hugenbergovemu tisku. Narodna socialistična stranka je svojim članom najstrožje prepovedala kupovanje in čitanje listov, ki objavljajo poročila Hugenbergove tiskovne agencije »Telegraphenunion«. Hitlerjevci so razen tega tudi prepovedali vsako oglaševanje v teh listih. Najostrejši boj kot je tudi napovedan vsem kinematografom, ki predvajajo filme »Ufe«, ki je Hugenbergovo podjetje. Hitlerjeva stranka

bo v najkrajšem času ustanovila lastno poročevalsko agencijo.

PARIZ, 27. septembra. Dočim še ni znano, kakšen vtis bo napravil v vladnih krogih hitlerjevski boj kot Hugenbergovega nacionalističnega časopisa, se pa pravkar ugotavlja, da se ti krogi razburjajo zaradi neke odredbe narodne socialistične vlade v Mecklenburgu-Schwerinu. Tamkajšnja vlada namerava namreč razparcelirati vsa veleposestva in razdeliti zemljo med male kmete.

Pred krizo angleške vlade

MACDONALDOVA PRIZADEVANJA, DA BI PRIDOBIL LIBERALNE MINISTRE ZA NADALJNO SODELOVANJE V VLADI.

LONDON, 27. septembra. Predvčerajšnjim sta poskušala kolonijalni minister Thomas in vojni minister lord Hailsham pregovoriti liberalne ministre, da bi ostali v vladi. Tem pogajanjem je prisostvoval tudi Macdonald, ki je, kakor se trdi, zahteval, da ostanejo liberalni ministri v vladi vsaj tako dolgo, dokler ne bo končana svetovna gospodarska konferenca, ker bi bil sicer prisiljen izvajati posledice.

ce. Malo verjetno pa je, da bodo liberalni ministri sprejeli svoj prvotni sklep, tem bolj, ker Samuel trdovratno vztraja pri svoji demisiji, na sodelovanje liberalnih ministrov v vladi pa brez Samuela ni niti misliti. O naslednjih posameznih liberalnih ministrov krožijo najrazličnejše domneve. Zunanji minister Simon naj bi prevzel notranje ministrstvo, zunanji minister pa naj bi postal lord Londonderry.

Komunistična zmaga v Sofiji

SOFIJA, 27. septembra. Po nedeljskih občinskih volitvah v Sofiji je nastala v vseh političnih krogih velika zmedenost. Udeležba pri volitvah je bila slaba in za 9000 glasov manjša, kakor pri lanskim parlamentarnim volitvah. Z ozirom na volilni sistem in razcepjenost med meščanskimi strankami so komunisti napredovali in dobili relativno večino. Izid volitev je bil naslednji: Komunisti 16.004 glasov (20 občinskih svetnikov), narodni blok 10.644 (12). Cankovi zgovorniki 6732 (4). Ljapčevi in Burovovi zgovorniki 3285. Smilovovi liberalci 2253, socialisti 1650, pristaši Madžarova 1371, Markova 1051, Tomčeva 762, Vlkova 613, Končeva 147, hišni lastniki 273, upokojevalci 268, fašisti 277 in narodni zadrugarji 297. Kakor izgleda, bodo volitve razvneljavljene, ker si vlada ne upa izročiti oblasti v sofijski občini v roke komunistov.

GROŽNJA FARMARJEV.

WASHINGTON, 27. sept. Farmarji pretijo, da bodo v decembru izvedli velik pohod na Washington po vzorcu vojnih veteranov. Na ta način hočejo prisiliti vlado, da jim da moratorij za njihove dolge.

Nemško-italijanska zveza

PARIZ, 27. septembra. Iz Londona se poroča: »Sunday Times« objavlja Steedov članek, datiran iz Ženeve, v katerem pravi, da morajo priznati tudi najgorečnejši množični angleški zagovorniki razoroževanja, da Nemčija odkrito želi le nove oborožitve in je trenutno na najboljši poti k njej. Ni nobena skrivnost, da je bil dosežen med Nemčijo in Italijo dogovor, ki ima nedvomno značaj prijateljske zveze. Nemška borba za enakopravnost v oboroževanju je bila le krinka, namenjena iz taktičnih razlogov za slepilo ostalim državam.

EKSPLOZIJA NA »PERSEEJU«.

PARIZ, 27. septembra. V bližini Cherbourga je nastala eksplozija na francoski podmornici »Persee«, ki je istega tipa kot ponesrečeni »Promethee«. Pri tem je bilo 16 mornarjev nevarno ranjenih, eden je med tem že umrl, štirje pa še umirajo, dočim jih je bilo manj nevarno ranjenih 25. Podmornica je pričela tudi goreti, a so jo pogasili in prepeljali v Cherbourg.

IZID GRŠKIH VOLITEV.

ATENE, 27. septembra. Po nekem uradnem obvestilu notranjega ministrstva so dobili Venizelosovi liberalci pri nedeljskih volitvah 87, Tsaldarisovi pristaši 78, komunisti pa 25 mandatov.

Dnevne vesti

Uboj v silobranu

Razprava pred malim kazenskim senatom.

Kakor smo na kratko že poročali, se je zagovarjal včeraj pred malim tričlanskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča 30letni posestnik Stanko Stergar iz Ruperč pri St. Petru, ker je 2. junija t. l. zvečer s strelom iz samokresa poškodoval delavca Franca Berliča tako, da je ta takoj za izkrvavljenjem umrl.

Omenjenega dne je bil zaposlen obdolženec Stanko Stergar v vinogradu svojega očeta v Ruperčah. Med ostalimi delavci sta bila tudi njegov brat Ludvik in dninar Franc Kramberger. Ko so se kopači zbrali v Stergarjevem domu po končanem delu k večerji, je nastal med obema bratoma hud prepir, v katerega je posegel pomirjevalno oče Franc Stergar. Po nepotrebnem pa se je vmešal v prepir tudi že precej vinjeni Kramberger, ki ga je Stanko Stergar najprej prijel in vrgel ob tla, nato pa skakal po njem tako, da mu je zlomil rebro in mu prizadel več krvnih podplutb po vsem telesu. Obdolženecov brat je poklical na pomoč še prijatelja Franca Berliča, ki je prišel pomagat z bikovno v rokah. Tega se je obdolženec ustrašil in pobegnil, nakar so ga Berlič, brat Ludvik in pa mati Ivana pričeli zasledovati.

Tekel je nekaj časa v oddaljenosti 60 korakov od njih, toda razdalja se je vedno manjšala. Ko se mu je približal Berlič že približno na 10 korakov in je obdolženec spoznal, da mu ne bo mogel uiti, zlasti ker mu je na drugi strani brat zastavil pot, je potegnil browning in najprej ustrelil v tla, takoj nato pa proti Berliču, ki se je v prsa zadet zgrudil na tla. Po nesrečnem naključju je krogla prebila važno dovodno žilo, veliko veno jugularis in je Berlič v nekaj minutah izkrvavel. Obdolženec je takoj odšel k svojemu očetu, mu izročil samokres in se s kolesom odpeljal v Maribor, kjer se je sam prijavil pri policiji in povedal, kaj se je zgodilo.

Stanko Stergar se je dosledno zagovarjal s silobranom, češ, da si ni več mogel drugače pomagati in da je itak najprej s strelom v zemljo hotel preplahiti svoje preganjalce, toda zaman. Senat ga je obsodil zaradi prekoračenega silobrana na 8 mesecev in 7 dni strogega zapora.

Smrt zaslužnega dušnega pastirja in zlatomašnika. Danes dopoldne ob 9. uri je preminul v starosti 73 let upokojeni župnik in zlatomašnik g. Josip Ilešič. Umrl je na svojem stanovanju na Aleksandrovi cesti 6. Truplo blagega pokojnika so prenesli v frančiškanski samostan, kjer so ga položili na mrtvaški oder in bo od tam pogreb v četrtek ob 13. uri na frančiškansko pokopališče. Časten mu spomin!

Mestni svet ima drevi v mestni posvetovalnici svojo sejo.

Dva shoda poslanca Krejčija. V nedeljo je imel narodni poslanec g. Anton Krejči dva lepo uspela shoda, enega v Turnerjevi gostilni v Framu, drugega pa v Lašičevi v Podovi. Na obeh je bilo okoli 1000 mož in fantov iz vse okolice, ki so pripravili svojemu poslancu navdušen sprejem. Z g. poslancom sta bila tudi okrajni glavar g. Milan Makar in okrajni tajnik JRKD g. Mirko Primec. G. poslanec je orisal delo narodnega predstavništva, zlasti prizadevanja v korist kmeta. Obrazložil je vprašanje razdolžitve kmetov, znižanja trošarine na električni tok itd. Po govoru g. Krejčija se je oglašil tajnik g. Primec in obrazložil historijo JRKD, njen program in delo ter pozval navzoče, da se ji pridružijo kot člani. To so zborovalci tudi storili in tako v Framu kakor v Podovi je bila ustanovljena nova krajevna organizacija vsedržavne stranke. Oba shoda sta pokazala, da se naše podeželje vedno bolj zanima za novo politično življenje in pristopa k mogočno naraščajoči JRKD.

Ustanovitev krajevne organizacije JRKD pri Sv. Lovrencu na Pohorju. V nedeljo je priredil narodni poslanec g. Krejči po dveh shodih na Dravskem polju sestanek v Kodrovi gostilni pri Sv. Lovrencu na Pohorju. V tej nekdanji po-

tujčeni trdnjavi je bilo zanimanje za sestanek tako veliko, da so bili gostilniški prostori natlačeni polni. Gospod poslanec je orisal dosedanje delo narodne skupščine in program bližajočega se jesenskega zasedanja, ko se bo glavna skrb posvečala kmetu. Naposled je podal še poročilo o splošnem političnem in gospodarskem položaju v državi. Gospoda poslanca je spremljal tudi okrajni glavar g. Milan Makar. Ob koncu se je ustanovila krajevna organizacija JRKD za Sv. Lovrenc na Pohorju, h kateri je pristopilo veliko število fantov in mož.

Ustanovitev strelske družine pri Devici Mariji v Puščavi. Po sestanku pri Sv. Lovrencu na Pohorju sta se odpeljala v nedeljo popoldne narodni poslanec g. Anton Krejči in okrajni glavar g. Milan Makar k Devici Mariji v Puščavi, kjer se je ustanovila nova strelska družina. V Črešnikovi gostilni se je zbralo okoli 50 fantov in mož, ki so sklenili posvetiti se strelskemu sportu. Ustanovitvi je prisostvoval tudi predsednik mariborskega strelskega okrožja g. polkovnik Boža Putnikovič, ki je bil presenečen nad velikim zanimanjem domačinov. K besedi sta se oglasila tudi poslanec g. Krejči in glavar g. Makar. Strelski sport se pri nas naglo in krepko razvija.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 76. številki: pravilnik za izvrševanje § 2 zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, spremembe in dopolnitve pravilnika za mednarodni zračni promet civilnih zrakoplovov nad ozemljem naše države, nadalje telefonski promet, naredbi o uporabi v občinskih proračunih za letošnje leto za občinski kmetijski sklad določenih zneskov, Objave banke uprave o pobiranju občinske trošarine v letošnjem letu in poslovnik državnega otroškega okrevališča v Medvodah.

Rekurz Kmetijske eksportne zadrage zavrnjen. Stol sedmorice v Zagrebu je zavrnil rekurz uprave Kmetijske eksportne zadrage in potrdil razsodbo druge instance, s katero je bil uveden konkurz nad združenim premoženjem.

Postopanje z našimi sadjarji. Kakor nam poročajo, se je lotil v našem mestu sadne trgovine tudi neki nemčur, ki mu ne zadošča lepa prilika zaslužka, temveč postopa s sadjarji skrajno samovoljno. Kmetje, ki mu pripelajo na postajo ali v skladišče po dogovorjeni ceni naročeno sadje, morajo čakati, na prevzem kakor neki kmet, cela dva dni. Kakor da bi bila slovenska raja samo zato tu, da čaka na usmiljenje. In potem še neumestna kritika blaga! Res živimo v času gospodarskega liberalizma, ki ima proste roke, a kljub temu ali prav zato bi se morali merodajni činitelji zanimati za zaščito našega delovnega človeka.

Iz mariborskega gledališča. Rok za vpis novih abonementov je podaljšan ter se sprejemajo prijave za gledališki abonma še do sobote, 1. oktobra. Vendar prosimo, da se priglasijo abonementi čimprej. Abonma se plačuje v sedmih zaporednih mesečnih obrokih. Kot otvoritvena predstava se uprizeri v soboto, 1. oktobra znana Cankarjeva komedija »Za narodov blagor« v režiji J. Koviča. V tej komediji so zaposlene dame Zakrajškova, Krajevna, Starčeva, Dragutinovičeva, Savinova ter gospodje Grom, P. Kovič, Rasberger, Gorinšek, J. Kovič, Skrbinšek, Tovornik, Nakrst, Furijan, Harastovič in Blaž.

Kongres zdravnikov. Na kongresu zdravnikov v Vrnjački Banji je bil pri volitvah izvoljen za predsednika ljubljanski zdravnik profesor dr. Alojzij Zaklokar.

Iz društva stanovanjskih najemnikov. Dokler si društvo ne uredi popolnoma svoje pisarne, bodo začasno uradne ure ob delavnikih izven sobote, nedelje in praznikov od 18.—19. (6.—7.) ure v pisarni združenja vojnih invalidov na Rotovškem trgu. Po prvem oktobru pa bo jeho društvo redno poslovati.

Odbor Ruškega pevskega društva poziva svoje pevke in pevce, da pridno zahajajo k pevskim vajam, ki so vsako sredo ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Ker priredi društvo v bodoče več nastopov, se pozivajo sodelujoči, da redno zahajajo k vajam. Sprejemajo se novi pevci in pevke. Prijavite se pri trgovcu A. Požarju.

Sestanek prehranjevalnega odbora v Studencih. V nedeljo je bil sestanek studenskega prehranjevalnega odbora, ki ima nalogo, da nudi revni deci in brezposelnim v zimskem času brezplačno hrano. Sestanek je bil v občinski pisarni in so bile zastopane deputacije vseh studenških društev, ki so se posvetovala, kako bi se ta akcija čim realneje izvedla. Sestanek je vodil župan g. Kaloh, ki je bil izvoljen tudi za predsednika. Izvoljen je bil devetčlanski odbor, ki ima nalogo, da vodi vso akcijo in evidenco onih, ki so res potrebni podpore ter zbira v ta namen potrebna sredstva. Kuhinja bo nameščena v dekliški šoli in bo pričela poslovati okoli 1. decembra.

Slovenski radio v novi seziji. Programski odbor ljubljanskega radia je na svoji nedavni seji sklepal o smernicah programa v novi seziji. Predvsem hočemo omeniti izmenjavanje programa vseh treh jugoslovanskih postaj, ki bo ostalo enako kakor lani. Nova sezija se bo v našem radiu pričela s 1. oktobrom. Ker je najzanimivejši del smernic novega sporeda oni, ki obravnava takojimenovani prosvetni radio, mu hočemo posvetiti predvsem svojo pozornost. Prosvetni radio obsega šolski radio, katerega upravlja poseben odbor JUU. Nadalje obsega jezikovne tečaje, ki bodo letos sledeči: Srbohrvaščina, francoščina, angleščina, ruščina, nemščina, laščina in esperanto. Tako imenovana ljudska univerza pa bo obsegala številne cikle predavanj: narodno gospodarstvo, vzgojeslovje, slovenska zgodovina in domoznanstvo, umetnostna zgodovina, književnost, filozofija, pravna vprašanja, veroslovje, sociologija, tehnika, astronomija, biologija. Tem znanstvenim ciklom se bodo pridružili še praktični: strežba bolnikom, govorništvo itd. Šolski radio bo obsegal dekliško uro in gospodinjstvo. Kot novost se bodo uvedli intervjuvi z odličnejšimi osebnostmi iz našega življenja in pa govori s poslušalci. Kakor doslej, se bodo redno prirejale vsake nedelje ljudske igre. Glasbeni del bo obsegal zlasti redne večere domačih skladateljev. Podrobnosti prinaša na uvodnem mestu tednik »Radio Ljubljana«.

Splošna uradniška menza v Mariboru se je preselila iz svojih sedanjih prostorov na Slomškovem trgu št. 17 v popoldnoma na novo opremljene prostore v Orožnovi ulici št. 11, oziroma Strossmayerjeva 6. Vhod Orožnova ul. 11. Potrudila se bo tudi v bodoče nuditi svojim članom kar najboljšo in najcenejšo hrano. Sprejema člane iz krogov uradništva, dobrodošel pa ji je tudi vsak, ki želi imeti ceneno, tečno in izdatno hrano. Za mnogobrojen pristop se toplo priporoča, kajti čim večje bo število članov, tem boljša in cenejša bo hrana.

Aretacije. V policijske zapore je ropala Pepca Š., ker se je klatila po ulicah in preživljala z vlačuganjem. Aretirana sta bila tudi Mijo P. zaradi pretepa in Jože D., ker se je grdo vedel v neki gostilni.

Ljubosumna Ančka. Sinoči sta si skočile v lase v Jezdarski ulici 53-letna Lojzka in 26-letna Ančka radi nekega moškega in je mlado Ančko ljubosumnost tako prevzela, da je pošteno naklestila staro Lojzko z nekim loncem po glavi. Lojzka je iskala pomoči na rešilni postaji in bo ljubosumno Ančko tožila pri sodišču.

V rokah pravice. V zadnjem času je ropala in kradla po Haložah roparska tolpa, pred katero ni bila varna nobena shramba in noben hlev. Kradla je vse kar ji je prišlo pod roko, celo govejo živino in svinje. Ljudstvo pa si bo sedaj oddahnilo, ko se je po napornem zasledovanju končno posrečilo završnim orožnikom poloviti zločinsko tolpo in jo spraviti pod ključ. Močno vkljenjene so roparje pripeljali v Ptuj in od tam v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Pretep na keglišču. V neki gostilni v Radvanju so se sinoči pri kegljanju sprli fantje. V prepiru je nek vročokrvnež zagrabil kegel in udaril 20-letnega kovača Josipa Kleščiča, stanujočega na Radvanjski cesti, s tako silo po glavi, da mu je poškodoval lobanjo. Poškodovanega Klemenčiča so spravili v tukajšnjo bolnišnico in je njegovo stanje precej resno.

Pri hemoroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abscesih, sečnem pritisku, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, često tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan jutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Sokol Maribor II, Pobrežje priredi v nedeljo 2. oktobra v gostilni brata Renčija trgatveno zabavo. Vstop prost. Vsakdo dobrodošel.

Cercle français. Francoski krožek v Mariboru odvarja s 1. oktobrom zopet sledeče francoske tečaje: 1. Francoski otroški vrtec za otroke od 5. do 10. leta, ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15. do 16. ure v Cankarjevi ul. 5. 2. Ponavljalne kurze za mladino, ki se uče francoščine v šoli, ob ponedeljkih in četrtnih od 14. do 16. ure v Cankarjevi ul. 5 in ob sredah in petkih od 8. do 10. ure v Grajski ul. 5. 3. Štiri stopnjujoče se kurze za odrasle ob torkih in petkih od 18. do 19. ure v realni gimnaziji in 4. Konverzacijske sestanke ob petkih od 18. do 19.30 v društveni čitalnici, Grajska ul. 5. V francoskem otroškem vrtcu se otroci ob nazornem pouku brez truda nauče precej francoščine, kar jim zelo koristi pri vstopu v srednjo šolo. Kurzi za šolsko mladino so namehjeni učencem, ki so potrebni pomoči ali ki se hočejo v tem jeziku izpopolniti, kar v šoli radi manjga števila ur in prenapolnjenosti razredov ni mogoče. V kurzih za odrasle se predela učna snov nižjih razredov srednje šole; priporočajo se posebno staršem ali sorodnikom otrok, ki se učijo francoščine v šoli; tako starši lažje nadzorujejo delo svojih otrok in jim po potrebi tudi lahko pomagajo. Konverzacijski sestanki pa, v katerih se uredi delo sporazumno z učiteljski, naj nudijo onim, ki že precej francoski znajo, priliko, da se vadijo in izpopolnijo v porabi tega jezika. — Vpisovanje je od 1. do 15. oktobra v kurzih samih ob zgoraj označenih urah. Mesečni prispevek znaša Din 40 za kurze po točkah 1. in 3, Din 30 za ponavljalne kurze za šolsko mladino in Din 20 za konverzacijske sestanke. Ako se udelež kurza več članov iste družine, se prispevek lahko primerno zniža. V oktobru se plača namesto mesečnega prispevka članarina za leto 1932-33, ki znaša v vpisnino Din 50.

Senzacija »Brusilov« samo še par dni v Veliki kavarni.

Ptuj

Napaden vasovalec. Stanko Kuzmnik, hlapec iz Stojncev, zelo rad zahaja k dekletom v Bukovce. Bukovski fantje so ga radi tega že večkrat naklestili, enkrat celo tako hudo, da se je moral zdraviti v ptujski bolnišnici. Bilo je to spomadi t. l. Svoje navade pa kljub temu ni opustil. Ko je prišel iz bolnišnice, je svoje pohode v sosedno vas nadaljeval. Kar so pa bukovski fantje seveda mirko gledali in mu pri neki priliki tudi zagrozili, da ga zopet premlatijo. To grožnjo so tudi izvršili v nedeljo 25. tm. Premlatili so ga tako hudo, da je obležal v mlaki krvi. V plečah ima težko poškodbo prizadano mu z nožem. Prepeljali so ga v bolnišnico v Ptuj. Uvedena je preiskava.

Karambol. Včeraj ponoči je povozil neki mariborski avto nekega domačina tik pod gradom Borlom. Avto se je ustavil in naložil povoženega ter ga prepeljal v Ptuj, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč. Poškodbe niso težke. Uvedena je preiskava. Avto je opremljen s številko 2—1510.

Huda poškodba. Helena Berger, 53 let stara žena postrežka iz Ptuja, je prišla v nedeljo 25. t. m. v konflikt z nekimi gosti v gostilni »Elefant«, ki so jo tako premlatili, da jo je moral prepeljati reševalni avto v bolnišnico, kjer so ugotovili zdravniki težke poškodbe na glavi. Uvedena je preiskava.

Tatovi so odnesli Matevžu Pepelniku, posestniku pri Sv. Bolfenku v Haložah, razno obleko in 300 Din gotovine. Orožništvo je uvedlo preiskavo in je tatovom v omilcem že na sledu.

Slovanstvo v pruski Šleziji

POREKLO VROCLAVA. — OPOLJE IN »SLOVANSKI POMPEJI«. — DVE ČEŠKI VASI PRI STRELINU. — DVE SLOVENSKE REVIJI V KNJIŽNICI VROCLAVSKE UNIVERZE.

Zagrebski vseučiliški profesor dr. Fran Ilišić, naš prileški rojak, je objavil v zagrebških »Novostih« 25. t. m. zanimivo pismo iz Vroclava; tako pravijo namreč Poljaki sedaj nemškemu mestu Breslau, metropoli pruske Šlezije ob reki Odri, dočim je pri nas Slovenci po Čehih Vroclava. Na polovici pota iz Bohumina v Vroclav, pravi dr. Ilišić, se je ustavil v mestu Opolu (Oppeln). »Opole« mu pravi Poljaki, po slovensko bi se pa reklo Opolje. Mesto je podobno našemu Mariboru. Večinoma leži na vzhodni obali Odre, a manjši del se razprostira po otoku, ki ga tvori Odra s svojim prekopom. Opolje je sedaj popolnoma nemško, vasi v okolici so pa še poljske.

Povod za to potovanje v prusko Šlezijo je dalo dr. Ilišiću arheološko odkritje o slovanski prošlosti te danes nemške province. Malo je v Jugoslaviji ljudi, pravi pisec, tudi strokovnjakov zgodovinarjev, ki bi vedeli za »slovanske Pompeje«, ki so jih sedaj odkopali v Opolju. Na omenjenem otoku sredi Odre so stali do nedavna ostanki »pjavstovskega gradu«, t. j. gradu, ki je bil nekaj rezidenca knezov poljske dinastije Pjavstovcev. V Šleziji so namreč različni Pjavstovci vladali dalje kakor na Poljskem.

Pruska vlada je pričela pred dvema letoma graditi na tem mestu veliko upravo palačo. V ta namen so odstranili ruševine starega gradu, ko pa so kopali temelje, so našli na številne zidane naselbine: vas z lesenimi hišami, trdimi cestami in utrdami, pod njimi pa na črno prst z raznimi ostanki iz davnine, orodjem in posojem. In niti Nemci niso mogli zatajiti, da so našli staroslovansko naselbino iz enajstega ali dvanaestega stoletja, rezidenca slovanskih knezov, ki je postala žrtev nezane usode, morda tatarskega vpada (1241), katerega so prav Poljaki v bitki na Ligniškem polju usmerili drugam.

Doslej je bil izkopen samo en del, to je oni, ki leži na prostoru, na katerem se bo gradila nova palača. Glavne izkopine so prepeleli v muzej v Ratibor, drobniarja in leseni ostanki pa leže še sedaj tam poleg. O vsem tem in sploh o »slovanskih Pompejih« se sedaj mnogo piše v šleskih strokovnih listih, a obenem se tudi priznava, da se pravi zgodovinski pomen odkritja še ne dá ugotoviti. Nič pa ne oporeka, da to ni bila slovanska (poljska) naselbina, ki je stala tam pred nemško kolonizacijo Šlezije. Slovani, katerih prvotna domovina med Vislo in Dujestrom je bila močvirnata, so se radi naseljevali med vodami, na

otokih in trdih tleh sredi močvirij, in tako naselbina je bilo tudi Opolje.

Neki Nemec je zatrjeval, da so potem Nemci zgradili na vzhodni obali Odre mesto Oppeln, toda to ime ni nemško, ampak je prirojeno iz Opolja. Celo neko plemo starih Poljakov, ki je živelo v Šleziji, se je imenovalo Opolini — Opoljani. In te izkopine so simbol borbe za Šlezijo. Nemška politika hoče odstraniti vse znake poljskega značaja te pokrajine in tudi nemška znanost skuša izbrisati iz knjig sledove šleskega slovanstva in spreminja neustajljiva dejstva. Poslušuje se pri tem Vandalov, trdeč, da so ti živeli tam še pred Slovani. Sreče pa nimajo. Povsod, kamor sežejo, zadevajo na slovanske sledove. Celo tudi tu v Dolnji Šleziji, v bližini Vroclava, kjer so prebivalci dandanes skoraj sami Nemci, so krajevna imena vsaj napol slovanska: Breslau — Vroclav, Strehlen — Strelin, a zlasti ona na —ic: Schlebitz, Tauchwitz, Kurtwitz, Schweidnitz itd. Najbolj pa govore o poljski prošlosti izkopine v Opolju.

Iščoč neke kulturno-zgodovinske podatke se je pisec odpeljal v mesto Strehlen, 10 km južno od Vroclava. Vedel je namreč, da sta tam v bližini dve

vasi čeških protestantov. Ko je veliki češki pedagog Komenski moral bežati iz domovine, je našel zatočišče na Poljskem (v Lešnu). Ker so šli z njim tudi njegovi verniki, je ustanovil tam dve naselbini, ki se imenujeta še sedaj Husinec in Podiebrad. Husinec je tik pri Strelinu, Podiebrad pa je malo bolj vstran. Po dovršenih opravkih v Strelinu se je pisec podal v Husinec, da vidi, če so ljudje tam še Čehi? Slišal je kmete pri oranju: govorili so češko! Govoril je z njimi in opazil, da so stari od 20 do 30 let. Vendar govorijo ti ljudje večinoma bolje nemško ko češko. O Jugoslaviji niso vedeli ničesar, poznali pa so Srbe in bili veseli, da jih je obiskal profesor daljnih slovanskih bratov. Povedali so mu tudi, da se dolgo ne bodo več mogli držati. Pred 30 leti so imeli še češko šolo, sedaj je popolnoma nemška, zato govorijo otroci vedno manj češko. Po veri so reformirani protestanti (evangelici), a bogoslužje imajo izmenoma češko in nemško. Pastor ima sicer slovansko ime, a je polabski Nemec in se je češčine, pa bolj slabo, naučil šele v Husincu. Vendar je ta češki otok sredi nemškega morja obsojen na smrt: kako tudi ne bi bil? Vseh skupaj je komaj okoli 4000.

Na povratku je našel v Strelinu cerkev, ki ji pravijo »Polnische Kirche«, da si se v njej že davno več ne moli in pridiguje poljsko. V vseučiliški knjižnici v Vroclavu pa je našel poleg mnogih poljskih in čeških časopisov tudi tri hrvaške in dva slovenska.

Sokolstvo

Časna zmaga mariborskih Sokolov

Na tekmah SKJ za državno prvenstvo v odbojki so si člani, članice in moški naraščaj priborili naslov državnih prvakov.

Že včeraj smo na kratko poročali, da so bile 25. t. m. tekme v odbojki za prvenstvo Sokola kraljevine Jugoslavije, in sicer v Novem Sadu za ženski naraščaj in članice, v Beogradu pa za člane in moški naraščaj.

Udeležilo se je teh tekem deset najboljših skupin iz vse države. V Novem Sadu so na dopoldanskem tekmovanju naše članice zmagale najprej nad Kragujevcem v razmerju 2:0. Finalna tekma pa je bila popoldne ob 15. uri, in sicer sta prišla v finale Maribor in Ljubljana. Mariborčanke so predvedle zelo lepo igro in si z zmago nad Ljubljano (15:13, 15:5) zasluženo priborile ponovno naslov državnih prvakinj.

Isto tam so igrale tudi naraščajnice, ki so v finalni tekmi podlegle gibčnim Ljubljankam (2:0) in tako zavzele drugo mesto.

Mariborski člani in naraščajniki pa so imeli v Beogradu težji posel, ker so se

morali boriti z resnejšimi nasprotniki. Pri njih ni bilo opaziti običajne igre. Člani so igrali najprej z Velikim Bečkerekom, katerega so z lahkoto premagali v razmerju 15:0, 15:1. Sledila je igra z Zagrebčani, ki so podlegli Mariborčanom po zanimivi igri v razmerju 2:0. Najbolj napeta pa je bila tekma med Mariborom in Varaždinom. Med neprestanim navijanjem številne publike in naših navijačev so Mariborčani, ki so v tretji igri igrali samo s petorico, premagali Varaždince v razmerju 2:1. Igra mariborskih članov je mnogo trpela radi slabe sodbe beograjskega sodnika in zaradi slabega terena.

Popoldne se je odigrala finalna tekma med Mariborom in Ljubljano, v kateri so Mariborčani zmagali nad Ljubljano z rezultatom 2:0 (17:15, 15:11).

Mariborski naraščaj si je priboril častni naslov prvaka. Odpravil je Varaždince z 2:0, istotako tudi Beograjdane in

»Haarglanz« je enakega pomena za lasno higieno. Kako ostanejo lasje zdravi? Z rednim kopanjem s sredstvom »Črna glavica«. »Haarglanz« po vsakem umivanju glave. Sredstvo »Haarglanz« ravna in proži omečane lase in odstrani vse alikalne ostanki v lasih. Lasje se na ta način nevtralizirajo, postanejo prožni ter zablistijo v čistem sijaju. Za lase je to prava pomlajevalna kopel. »Haarglanz« je priložen vsakemu zavojčku »Črne glavice«, zraven pa so tudi praktična očala proti pari, ki omogočajo umivanje glave z odprtimi očmi.

Zagrebcane. V popoldanski finalni tekmi pa je premagal še Celjane v razmerju 15:13, 15:11.

Članice, člani in moški naraščaj so si priborili prva mesta in s tem naslov državnih prvakov ter že drugič odnesli prehodna darila Sokola kraljevine Jugoslavije.

Tekme v lahki atletiki

Za tekme, ki jih je razpisala Mariborska sokolska župa in bodo 1. in 2. oktobra na novem telovadišču Sokola I, je zelo veliko zanimanja v vsej župi. Od vseh krajev se je prijavilo že nad 400 tekmovalcev, članstva in naraščaja za obvezne discipline, oziroma za tekmovanje v poljubnih disciplinah samo za članstvo za župno prvenstvo. V obveznih panogah dobijo diplome oni, ki so dosegli nad 40%, in sicer se v vsakem oddelku (člani, članice, moški in ženski naraščaj) razdeli 20 diplom. V prostih panogah dobe diplome po trije z najboljšimi rezultati posameznih disciplin. Ureditev telovadišča je v rokah tehničnega zbora Sokola Maribor I pod vodstvom načelnika br. Cilenška. Ob velikem številu tekmovalcev bo moralo biti tekmovanje v naglem tempu. Rezultati bodo razglašeni potom zvočnikov, ki jih bo iz prijaznosti montirala tvrdka »Philips-Radio«, Maribor, Fotoamaterji, ki nameravajo slikati na tekmah, naj prečitajo objavo o natečaju v »Večerniku« z dnem 22. t. m. ali pa dobe navodila in tozadevno legitimacijo v župni pisarni, Narodni dom. — Zdravo!

Telovadne ure Sokola Maribor III.

Dokler še traja ugodno vreme, je telovadba na letnem telovadišču, pozneje pa bo telovadba v telovadnici državnega ženskega učiteljskega na Zrinjskega trgu, in sicer po tem le sporedu: ženska deca ob sredah in sobotah od 14.—15. ure; moška deca ob sredah in sobotah od 15. do 16. ure; ženski naraščaj ob torkih in petkih od 18. do 19. ure; moški naraščaj ob sredah in sobotah od 19. do pol 21. ure; članice ob torkih in petkih od 19. do pol 21. ure in člani ob torkih in petkih od 21. do 22. ure.

Sven Hedim:

Kako sem se v puščavi Toklamakon rešil smrti

Pri solnčnem vzhodu se je prikazalo vzhodno obzorje kot ostru, izrazita silhueta. Zavzela sva se, ko sva videla to črto. Drugo obliko je imela kot po navedi. Nič več ni bilo one robčaste oblike, ki se je nama prej prikazovala sredi neskončne vrste peščenih gričev, ampak obzorje je šlo v vodoravni črti s komaj vidnimi zarezi. Čez nekaj trenutkov sva zagledala, da spremlja horicont črna rob. Kakšna radost, kakšna sreča! Bil je to gozd na obrežju reke Chotan-darje.

Nekaj pred peto uro sva dospela do neke vdolbine v pesku in jaz sem se kmalu prepričal, da je to stara rečna struga. Na njenem dnu so rastle številni topoli. Tu je morala biti blizu talna voda. Še enkrat sva zagrabila za lopate, a da bi kopala nisva imel dovolj moči in sva po brezuspešnem trudu krenila na vzhod. Sledil je ozek pas nizkega, nerodovitnega peska, toda že ob pol 6. sva stopila v svetel, neprtrgan gozd, kjer so se razprostirale temne sence gostoljstnatih vrhov, ki so bili nasičeni zelenja.

Z roko nad očmi sem stal zavzet radi čudovitega prizora. Moral sem zbrati svoje misli in vendar sem se čutil zaspalega, kakor po neprijetnih sanjah. Ali se nismo pravkar umirajoči vlekli tedne in tedne skozi dolino smrtnih senc, po vročem, razbeljenem pesku? In zdaj!

Kamor seže najino oko, samo življenje in pomlad, ptičje petje, gozdne cvetke, zelenje vseh vrst, hladne sence in med staro-sinjimi debli dreves neštevilne sledi divjačine: tigrov, volkov, lisic, jelenov, antilop, gazel in zajcev. V zraku brenčijo muhe in komarji, hrošči švigajo kakor puščice mimo naju in njih krila povzročajo šum, ki naju spominja na glas orgel.

Deset minut čez sedem je bilo, ko sva dospela do neke jase, kjer sva med drevjem zagledala zabrisane sledove ljudi in konj in konjske odpadke. Bilo pa je nemogoče določiti, koliko stari so, kajti globoko v gozdu so bili zavarovani pred peščenim viharjem. Toliko pa je bilo gotovo, da sva rešena. Predlagal sem, naj prekoračiva gozd in potem potujeva dalje proti vzhodu, kajti v tej smeri ni mogla biti reka več daleč. Kasim pa je mislil, da je dvomljivo, da bi stopnje nazkazale kako pot in peljale k reki.

Opetekajoča se in oslabela sva torej šla po sledu proti jugu. Toda že ob devetih sva bila radi tropske vročine tako izmučena, da sva omahnila v senco nekega topola. Z rokami sem si med koreninami izgrebel jama in tam ves dan ležal, se radi vročine premetav in nisem mogel zatisniti očesa. Kasim je mirno ležal na hrbtu; usta in oči je imel široko odprta, bledelo se mu je, mrmral je in stokal in če sem ga vprašal, mi ni odgovoril. Šele ob sedmih zvečer sem se lahko obkel in velel Kasimu, naj gre z menoj po vode. Bil pa je preslab za to; zmajal je le z glavo, na obrazu se mu je brala

obupanost in mi je z rokama razločno povedal, naj se sam napijem, potem pa naj se vrnem k njemu. Vzel sem lopato. Toporišče mi je služilo za palico in orožje, železo pa sem obesil na neko vejo, ki je bila nagnjena čez stezo, da bi pozneje lahko našel kraj, kjer sva dosegla gozd. Šel sem naravnost proti jugovzhodu. Čemu ne proti izhodu, kakor vedno do sedaj. Ne vem, morda me je hipnotizirala luna, ki je s svojim ozkim krajcem svetila v to smer in metala medel sinjast sij na tiho pokrajino. Z odločnim korakom sem šel, oprt na toporišče lopate, v ravni črti, kot da bi me vodila nevidna roka, ki se ji nisem mogel upirati. Včasih me je napadel izdajalski spanec in za trenutek sem počival. Udarci moje žile so bili šibki in jih je bilo komaj dojeti in moral sem napeti vse sile, da nisem zaspal. Bal sem se, da bi bil spanec lahko tako globok, da bi se nikdar več ne prebudil.

Ko sem prehodil dva in pol kilometra, sem na nasprotnem bregu razločil temne obrise gozda. Vedno jasneje sem videl. Tam stoji gosto grmovje iz ločja in na pol podrti topoli visi poševno nad neko globino v strugi. Zdaenci odleti kot puščica divja raca in žvižga je maha s krili. Že čujem žuborenje in za trenutek stojim na robu nekega komaj dvajset metrov dolgega tolmana s svežo, hladno, izvrstno vodo.

Brezuspešen trud bi bil, popisati občutke, ki so me tedaj navdajali. Na kaj sem najprej mislil, preden sem začel piti, lahko bralec sam ugane. Opazoval sem svojo žilo, ki je udarjala devetinsiti-

ridesetkrat na minuto. Vzel sem nato iz žepa pločevinasto čašo, jo napolnil in pil in s kakšnim užikom sem pil, si morete oni predstavljati, ki je bil že sam na tem, da od žeje pogine. Prinesel sem kozarec k ustom mirno, čisto mirno in sem pil, pil, pil. Nikdar mi še ni najboljše vidno tako teknilo. Mislim, da sem v času deset minut izpraznil tri litre. Pločevinasta posoda ni držala popolnoma toliko kot navaden kozarec, a jaz sem jih izpraznil ena in dvajset. Takrat nisem pomislil, da bi bilo nevarno po tako dolgotrajni žeji tako hlastno piti. Toda nič hudega se mi ni zgodilo. Nasprotno, čutil sem, kako se mi s to sijajno vodo vrača življenje, kako prodira v celice in vlaknena mojega telesa, ki kakor goba upija oživljajočo tekočino. Žila je začela zopet krepko biti. Kri, ki je bila še pravkar tako lena in gosta, da se je le s težavo pretakala skozi laskavice, je zopet z lahkoto kipela po žilah. Roke, ki so bile skrčene, suhe in trde ko les, so se zopet zaokrožile in napele. Roža, pergamentu podobna, je postala zopet vlažna in prožna in tudi okoli čela je živahno vzvalovilo. To je bil krasen trenutek.

Nikdar se mi ni zdelo življenje lepše, razkošnejše in polno vrednosti kakor v tej noči ob strugi Chotan-darje. Bodočnost se mi je smehljala kakor v morju luči. Izplačalo se je živeti in govorice, da je ta zemlja dolina solz, so bile kakor prazne bajke v mojih očeh. V tem zamaknjenem stanju mi je bilo pri srcu, kakor da bi me angel z neba vodil skozi nočno temo k malemu tolmanu in zdelo se mi je, da slišim šelest njegovih kril.

Pierre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman

Nisem čakal dolgo; lahko šumenje ve, in ljubko šepetanje mi je oznanilo prihod obeh deklet.

Kitajec, ki ju je tudi opazil, je skočil ko da bi bil pritrjen na vzmet. Naglo je poiskal obleko, bodisi da se je sramoval svoje golote, bodisi da je ni hotel pokazati deklicama. Mnogoštevilne muselinaste halje, ki so tvorile njegovo opravo, so visele, razmetane po vejah in vejicah.

Preden sta prišli deklici, je že oblekel dve ali tri.

Rarahina mačka, ki je šla naprej, je jezno naježila dlako, ko je zagledala rumenega človeka, in se užaljeno vrnila.

Potem se je prikazala Tiahui; za trenutek je obstala, prišla se za brado in se pritajeno zasmejala. kakor človek, ki je opazil nekaj silno smešnega in zabavnega.

izza nje je pogledala Rarahu in se prav tako zasmejala... Nato sta odločno stopili naprej in porogljivo pozdravili:

»Ja ora na, Čen-Le! Ja ora na tinito mofatu meiti!« (Dober dan, Čen-Le! Dober dan, Kitajec, srce moje!)

Poznali sta njegovo ime, pa tudi on je poklical Rarahu po imenu. Koketno je spustil po hrbtu svojo osivelo kito in

oči pohotnega starca so se gnusno svetile....

XXVIII.

Izvrlekel je iz žepa razno drobnarijo in jo ponudil deklicama: škatljice belega in rožnatega pudra, male in komplicirane sponke za obleke, srebrne lopatice za čiščenje jezika... Razložil jima je, kako se vse te reči uporabljajo in jima ponudil še kitajske bonbone, sladkorno sadje s poprom in isiotom...

Posebno Rarahu je bila deležna njegove strastne pažnje. — Deklici sta se nekoliko obotavljali, naposled sta pa le sprejeli njegove darove, muzajoč se porogljivo in kriveč se kakor dve mladi opici.

Med ostalimi darovi je bil tudi rožnat trak, za katerega je Rarahu dovolila Kitajcu, da jo je poljubil na golo ramo.

Nu, Čen-Le je hotel iti še dalje: približal je svoja usta ustnicam moje male prijateljice — a ona je skočila kakor srna in pobegnila kolikor so jo mogle noge nositi. Za njo je planila prav tako naglo tudi Tiahui. Obe sta se kmalu izgubili v gozdu, noseč s seboj polne roke darov; skozi drevje in grmovje se je še slišal njun srebrni smeh, a Čen-Le, ki ju ne bi mogel dohiti, je ostal pri potoku ves reven in vznemirjen...

XXIX.

Oblak se je utrgal.

Naslednjega dne je Rarahu, naslonjena z glavo na moja kolena, prelivala grenke solze...

V srcu te male sirote, ki je rastla v

gozdu brez vsakega nadzorstva, so ostali pojmi o dobrem in zlem nerazčiščeni; v njem je bilo polno čudnih in nedomislenih misli, ki so se porodile same iz sebe v senci velikih, pragozdnih dreves. Prevladovala pa so vendar čista in iskrena čustva, izpremešana z nekaterimi krščanskimi pojmi, nabranimi v Svetem Pismu njenih starih rednikov...

Koketerija in lakomnost sta jo bili speljali s prave poti, a bil sem prepričan, trdno prepričan, da ni dala ničesar za vse te darove, in zlo se je s solzami še dalo popraviti.

In ona je uvidela, da je grešila; posebno pa je spoznala, da je užalila mene in da je John, moj dobri prijatelj John, ne bo nikoli več pogledal.

Priznala je vse: od kod je dobila obleko iz zelene tkanine in rdeči pareo. Jokala se je, sirota, iz vsega srca, dušila se je od ihtenja — pa tudi Tiahui je plakala, ko je videla, da se joče njena prijateljica.

Te solze, ki so bile prve v njenem življenju, so rodile posledice, ki jih solze čisto rode — povzročile so, da sva se še bolj ljubila. V čustvih, ki so se mi porajala ob mislih nanjo, je bilo vedno več globin srca, in slika Ariitejina je za nekaj časa docela izginila izpred mojih oči...

To mlado čudno bitje, ki se je jokalo na mojih kolnih v samotnem gozdu daljne Oceanije, se mi je prikazalo v novi in dotlej nezmani luči; videl sem v njej več ko prej in pričel sem razmišlja-

ti, kakšna krasna žena bi mogla postati, če bi se brigal zanjo kdo drugi in ne njeni stari divji redniki...

XXX.

Od tega dne dalje se Rarahu ni več pokazala z golimi grudmi, misleč, da ni več otrok...

Celo ob delavnikih je nosila dolge halje in spleta svoje lepe lase...

XXXI.

Matareva je bilo ime, ki mi ga je bila dala Rarahu, ker ni marala imena Loti, ki sta mi ga bili izbrali Faimana in Ariiteja. — »Mata« pomeni v pravem smislu oko. Maori imenujejo ljudi zelo radi po očeh; sploh pa so njihova imena vedno lepa in izbrana.

Plumketu so, na primer, dali ime Mata-pifare — mačje oko; Braun je postal Matajore — podganje oko, a John Mataninamu — nebesno-modro oko...

Rarahu mi ni hotela dati imena, ki bi spominjalo na živali; in za Matarevo se je odločila šele po dolgem premišljevanju.

Pogledal sem v besednjak bratov Pk-pusov in našel to-le razlago: Reva: nebo; — prepad, globina; skrivnost...

XXXII.

Ure, dnevi in meseci so minevali na Tahitiju drugače kakor drugod; čas je potekal tako, da ni puščal za seboj nobenega sledu — v enoličju večnega poletja. Kakor da bi bili v ozračju tišine in nepremičnosti, v kateri ni več pozemskega življenja.

(Nadaljevanje sledi)

Sport

Medklubski odbor LNP, službeno.

Za medmestno tekmo Maribor: Gradec, ki bo jutri, v sredo 28. t. m. ob 20. uri v Gradcu, so nominirani tile igralci: Koren, Bertonec I in II, Savo, Kokot, Kirbiš, Žolna, Najzer, Kukanja (vsi ISSK Maribor), Paulin, Pezdček, Wagner (SK Železničar) in Golinar (SK Rapid). Drese in dokolenice stavi na razpolago ISSK Maribor, črne hlačke in čevlje pa naj preskrbi vsak igralec sam. Moštvo potuje z avtobusom, in sicer jutri točno ob 16. uri izpred hotela »Orel«. Spremljevalec g. Kemeny.

V nedeljo 2. oktobra se odigrajo naslednje tekme: Ob 10. dopoldne na igrišču SK Železničar: prvenstvena tekma mladine SK Železničar:SK Svoboda. Na igrišču ISSK Maribor: ob 10. dopoldne: prvenstvena tekma mladine SK Rapid: ISSK Maribor; ob 13.15 prijateljska tekma SK Rapid:SK Jugoslavija (Celje) in ob 15. mednarodna tekma ISSK Maribor:Nagykanizsa Tornaj klub. Službuječi odborniki: na igrišču Železničarja g. Knez, na igrišču ISSK Maribora dopoldne g. Mazi, popoldne g. Amon. Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno.

Nedeljske tekme sodijo: SK Železničar mladina: SK Svoboda mladina gosp. Bizjak; ISSK Maribor mladina:SK Rapid mladina g. Mohorko; SK Rapid:SK Jugoslavija g. Nemec; ISSK Maribor:Nagykanizsa Tornaj klub g. dr. Planinšek.

Služkinja,

pridna in snažna, ki zna kuhati in druga hišna dela opravljati se sprejme k družini dveh oseb. Naslov v upravi.

3168

Lepo solnčno sobo

s posebnim vhodom blizu parka oddam. Naslov v upravi lista.

3171

Breskve

na prodaj! Vprašati Meljski hrib 70/1.

Gandhijeva stradalna stavka.

V ječi Yeravda v bližini Poone v Indiji strada že več dni veliki voditelj Indijcev Mahatma Gandhi. Slika kaže vhod v ječo.

Tudi svojevrsten rekord.

Bivši predsednik francoske vlade Tardieu je tudi svoje vrste rekorder. Neka dne je govoril svojim pristajem v radio 27 minut trajajoč govor, ki ga je pa že tri minute nato sam poslušal v radiu neke druge oddajne postaje, kjer so njegov govor posneli na gramofonski plošči in ga takoj tudi reproducirali.

Olimpiada in nemorala.

Mesto Dallas v Teksasu je izdalo o priliki letošnje olimpiade posebne poštne znamke. V seriji teh olimpijskih znamk je bila tudi znamka, predstavljajoča nagtega metalca diska. Nedavno pa je prišla na neki tamkajšnji poštni urad neka mada dama in zahtevala znamke za frankiranje pisma. Poštni uradnik ji je dal zahtevano znamko, ki pa je bila prav ona z nagim metalcem diska. Dama je ogorčena raztrgala znamko in z izbranimi besednimi cvetkami obsula uradnika in državno poštno upravo zaradi širjenja nemorale. Izpozabila se je celo tako daleč, da je uradniku prisolila več krepkih zaušnic. Ena izmed njih je padla tako nesrečno, da je uradniku počila neka žila na glavi in povzročila močno notranje krvavenje. Preveč moralna »dama« je romala v zapor, kjer jo bo najbrže kmalu minilo veselje za do vratu zapete lahke atlete.

Priče v zapor, nasprotnika domov.

Pred okrožnim sodiščem v Moravski Ostravi sta stala te dni dva tamkajšnja krojaška mojstra, ki sta drug drugega tožila zaradi razžaljenja časti. Pripeljala sta s seboj sedem prič, ki pa so podajale na sodnikova vprašanja tako nasprotujoče si izjave, da jih je moral zapriseči. Zanimiv je bil konec razprave. Obe tožbi sta bili zaradi pomanjkanja dokazov zavrnjeni, vseh sedem prič pa je bilo aretiranih zaradi suma krive prisege in krivega pričevanja. Da pa bo kurioznost še večja, sta se oba nasprotnika kar pred sodnikom pobotala in si podala ro-

ke ter v najboljšem prijateljstvu zapustila sodišče, prepuščajoč svoje priče njihovi nemili usodi.

Letalec Hutchinson.

ki je skupaj s svojo družino padel v morje v bližini Grenlandije ter se po srečnem naključju reši. Sedaj ga napada ves ameriški tisk in zahteva, naj se obtoži, ker je spravil v smrtno nevarnost ženo in obe svoji hčerki. Če se ne bi bil ponesrečil, bi pa bil gotovo junak.

Sostanovalca, tudi diaka, sprejem.

Židovska ulica 12 I. 3172

Stanovanje,

trgovski lokal in prostore za skladišče oddam. Naslov v upravi »Večernika«.

2928

Kateri gospod ali dama

bi rabila samo za 1 mesec lepo opremljeno, snažno in solnčno sobo? Naslov v upravi »Večernika«.

3177

Opremljeno sobo,

čedno in zračno, nasproti sodnije, takoj oddam. Sodna ulica 14/II, vrata 8.

3118

Učenca za torbarsko stroko

takoj sprejem. Ivan Kravos. Aleksandrova cesta 13.

3117

»Tempo« čevlji

na obroke. Slovenska 18.

2500

Vse šolske knjige za vse šole in vse šolske potrebščine

kupiš najbolje in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadrage, Maribor. Aleksandrova cesta 13

Državni uslužbenci dobijo popust! Dajemo tudi na odplačila!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d.d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru